

GS brief aan Provinciale Staten

Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
21 november 2023

Ons kenmerk
PZH-2023-843132227
DOS-2020-0005530

Bijlagen
1

Aan Provinciale Staten

Onderwerp:

Nadere toelichting op Voorstel Agiostorting ENERGIIQ

Geachte Statenleden,

U hebt verzocht om een nadere toelichting op het Statenvoorstel van 4 juli 2023 ([Statenvoorstel 4 juli 2023](#)) om een agiostorting te doen aan ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V. (*ENERGIIQ nieuw*) (zie: [Agiostorting ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V.](#)).

Om dit in de juiste context te plaatsen, schetsen wij eerst de voorgeschiedenis.

Voorgeschiedenis

In 2016 hebben Provinciale Staten besloten om de energietransitie in Zuid-Holland te stimuleren en daarvoor een bedrag van € 100 miljoen ter beschikking te stellen (zie: [Vergadering Provinciale Staten 14 september 2016 14-09-2016](#)).

Gekozen is voor een nieuw instrument, te weten een revolverend fonds. Om dit uit te voeren is Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. (HZH) opgericht met een aandelenkapitaal van € 100 miljoen, verdeeld over twee revolverende fondsen, namelijk ENERGIIQ Energie-Innovatiefonds B.V. (*ENERGIIQ oud*), € 35 miljoen (zie: [Investeringsstrategie Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland \(EIF\)](#)) en [Investeringsstrategie Energie-Innovatiefonds Zuid-Holland \(EIF\)](#)), en Warmteparticipatiefonds Zuid-Holland B.V. (WPF), € 65 miljoen (zie: [Investeringsstrategie Warmteparticipatiefonds & Subsidieregeling lokale initiatieven energietransitie Zuid-Holland 2017](#) en [Investeringsstrategie Warmte Investeringsstrategie Warmteparticipatiefonds](#)). Beide fondsen zijn in 2017 gestart.

Het was de bedoeling dat WPF in de warmteleiding tussen Rotterdam en Leiden zou investeren. Echter, Provinciale Staten hebben in de zomer van 2021 besloten om een subsidie te verstrekken voor de aanleg van die leiding, waarvoor het kapitaal van WPF nodig was. Doordat het kapitaal van WPF als subsidie werd aangewend, werd WPF opgeheven.

Na een uitgevoerde evaluatie (zie: [Evaluatie werkfondsen provincie Zuid-Holland](#)) was inmiddels gebleken dat de constructie van een Houdstermaatschappij met daaronder slechts één fonds zowel bestuurlijk als financieel te zwaar was. Omdat het niet in de verwachting lag dat er binnen afzienbare termijn nog nieuwe fondsen zouden worden opgericht die onder de Houdstermaatschappij zouden kunnen vallen, hebben Provinciale Staten in oktober 2022 vervolgens besloten om naast WPF ook HZH te beëindigen (zie: [Toekomst Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en fondsen](#)).

Om fiscale redenen zijn de beide fondsen WPF en ENERGIIQ (oud) beëindigd door ze te laten fuseren met HZH (op 30 december 2022 respectievelijk 6 juli 2023), waarna nog slechts één vennootschap over is die de activiteiten van ENERGIIQ (oud) voortzet.

Om deze overgang zo soepel mogelijk te laten verlopen en herkenbaar te blijven voor de markt waarin ENERGIIQ (oud) nu eenmaal opereert, is besloten om de naam van HZH te wijzigen in ENERGIIQ (= ENERGIIQ (nieuw)).

Financiële consequenties

ENERGIIQ (nieuw) is door beide fusies als het ware in de financiële voetsporen getreden van HZH, waarbij goed in het oog moet worden gehouden dat ENERGIIQ (nieuw) de optelsom is van HZH, ENERGIIQ (oud) én WPF.

Die financiële situatie van ENERGIIQ (nieuw) nà 6 juli 2023 ziet er als volgt uit:

- A. Aandelenkapitaal € 35 miljoen, waarvan volgestort € 29,139 miljoen;
- B. Liquide middelen € 2,709 miljoen, en
- C. Vordering van HZH op ENERGIIQ van € 0,5 miljoen is vervallen.

Ter toelichting het volgende:

- A. De provincie heeft in 2016 een aandelenkapitaal van € 100 miljoen ter beschikking gesteld aan HZH. HZH heeft vervolgens aan ENERGIIQ (oud) een aandelenkapitaal van € 35 miljoen beschikbaar gesteld en aan WPF een aandelenkapitaal van € 65 miljoen. De aandelen van HZH en de fondsen werden niet meteen aan het begin volgestort, maar steeds op het moment dat een fonds middelen nodig had voor een investering of voor de bedrijfsvoering voor het daarvoor benodigde bedrag. Deze praktijk zal ook ten aanzien van ENERGIIQ (nieuw) worden voortgezet.

In de periode 2017 - 2023 heeft de provincie in dat verband in totaal € 29,139 miljoen aandelen HZH volgestort, verdeeld over ENERGIIQ (oud) € 25,276 miljoen en WPF € 3,863 miljoen.

Het aandelenkapitaal van HZH = ENERGIIQ (nieuw) is na de laatste fusie van 6 juli 2023 verminderd van € 100 miljoen tot € 35 miljoen waarmee de door Provinciale Staten vastgestelde Investeringsstrategie verder kan worden uitgevoerd. ENERGIIQ (nieuw) is in de voetsporen van HZH getreden en heeft dus een volgestort aandelenkapitaal van € 29,139 miljoen. Dat bedrag bestaat uit ENERGIIQ (oud) € 25,276 miljoen en WPF € 3,863 miljoen. ENERGIIQ komt dus het bedrag tekort dat in het verleden op de aandelen WPF is gestort.

- B. ENERGIIQ (nieuw) krijgt als gevolg van de fusies de beschikking over de resterende liquide middelen van HZH en WPF. Het gaat om een bedrag van in totaal € 2,709 miljoen. Dit bedrag kan ENERGIIQ (nieuw) gebruiken om investeringen te doen en de (beleidsmatige en financiële) doelen van de Investeringsstrategie te realiseren. Als rekening wordt gehouden met dit bedrag bedraagt het tekort niet € 3,863 miljoen zoals beschreven onder A, maar (€ 3,863 miljoen minus € 2,709 miljoen =) € 1,154 miljoen.

- C. ENERGIIQ (nieuw) voert in opdracht van de provincie de oorspronkelijke door Provinciale Staten vastgestelde Investeringsstrategie van ENERGIIQ (oud) uit, waarvoor € 35 miljoen beschikbaar is gesteld. Aan het einde van de looptijd van vijftien jaar moet € 35 miljoen aan de provincie worden terugbetaald. Gelet op het nominaal revolverende karakter van het fonds, moet ENERGIIQ (nieuw) daarnaast alle gemaakte kosten hebben terugverdiend. Het gaat daarbij om de beheerkosten van ENERGIIQ (oud en nieuw) én om de uitvoeringskosten van HZH (bestuur, RvC, accountant etc.). Laatstgenoemde kosten van HZH zijn ieder jaar naar rato over de fondsen WPF en ENERGIIQ verdeeld (met uitzondering van 2022, met als reden dat WPF per 31 december 2022 niet meer bestond, waardoor die kosten volledig voor rekening van ENERGIIQ zijn gekomen). Door de fusies zijn de vorderingen van HZH op de beide fondsen vervallen. ENERGIIQ (nieuw) hoeft deze kosten dus niet terug te verdienen.

Als rekening wordt gehouden met dit bedrag (als financiële meevaller voor ENERGIIQ (nieuw)) resteert per saldo voor ENERGIIQ (nieuw) een tekort van **€ 0,653 miljoen**.

GS voorstel

Gelet op het voorgaande is het voorstel van Gedeputeerde Staten om het tekort, afgerond € 0,655 miljoen, als agio aan ENERGIIQ (nieuw) ter beschikking te stellen. Hierdoor komt ENERGIIQ (nieuw) feitelijk in de situatie te verkeren waarin zij vóór de beide fusie reeds verkeerde en volgens de Investeringsstrategie van Provinciale Staten ook moest verkeren. Als provinciale overheid dienen wij ook ten aanzien van onze eigen fondsen betrouwbaar te zijn en eerder gemaakte afspraken na te komen. In het kort:

- Beide fusies hebben plaatsgevonden op wens van de provincie als aandeelhouder, ingegeven door eerdere besluitvorming van Provinciale Staten zoals hiervoor beschreven;
- Als gevolg van de beide fusies is het niet redelijk om de gemaakte kosten, die anders voor rekening waren gekomen van WPF en door dat fonds terugverdiend hadden moeten worden, nu ten laste te laten komen van ENERGIIQ (nieuw);
- Zonder de voorgestelde agiostorting beschikt ENERGIIQ (nieuw) over € 34,345 miljoen in plaats van de oorspronkelijke € 35 miljoen waarop de Investeringsstrategie is gebaseerd;
- De opdracht zoals omschreven in de door Provinciale Staten vastgestelde Investeringsstrategie was/is gebaseerd op een bedrag van € 35 mln. Als minder kapitaal ter beschikking staat, zal ENERGIIQ (nieuw) mogelijk de gestelde (beleidsmatige én financiële) doelen niet (kunnen) behalen, en
- De voorgestelde agiostorting levert per saldo geen budgettair nadeel op voor de provincie. Immers, tegenover de vermindering van de liquide middelen staat een gelijke waardevermeerdering van de aandelen. De voorgestelde agiostorting is derhalve een balansmutatie op de jaarrekening van de provincie.

Amendementen en Motie

Tegen ons voorstel zijn drie amendementen ingediend:

- I. *“Als wens te uiten dat Gedeputeerde Staten afzien van hun voornemen om ter gelegenheid van de juridische fusie tussen Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V. een bedrag groot € 655.000,00 als agio ter beschikking te stellen aan ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V., als compensatie voor de verliezen van Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en Warmteparticipatiefonds Zuid-Holland B.V. over de jaren 2017 tot en met 2022”.*

Wij ontraden dit amendement omdat:

- ENERGIIQ (nieuw) mogelijk de gestelde beleidsmatige en financiële doelen anders niet zal (kunnen) halen;
  - de agiostorting per saldo geen nadeel voor de provincie oplevert, omdat tegenover de vermindering van de liquide middelen een overeenkomstige waardestijging van de aandelen staat, en
  - het niet doen van de agiostorting mogelijk het vertrouwen in de provincie als partner schaadt en imagoschade voor ENERGIIQ (nieuw) oplevert.
- II. *“Als wens te uiten dat Gedeputeerde Staten afzien van hun voornemen om ter gelegenheid van de juridische fusie tussen Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V. een bedrag groot € 655.000,00 als agio ter beschikking te stellen aan ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V. en in plaats daarvan ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V. in de gelegenheid te stellen om uit de terugbetalingen van succesvol gefinancierde projecten € 655.000,00 te reserveren welke eenmalig opnieuw als financiering voor nieuwe projecten beschikbaar mag worden gesteld”.*

Wij ontraden dit amendement omdat ENERGIIQ/ENERGIIQ (nieuw) het rendement nodig had/heeft om te voldoen aan de financiële doelstellingen genoemd in de door Provinciale Staten vastgestelde Investeringsstrategie:

- het terugverdienen van alle beheer- en uitvoeringskosten;
- het meerdere keren investeren van het ter beschikking gestelde kapitaal, en
- het terugbetalen van € 35 mln. aan de provincie aan het einde van de looptijd van het fonds.

Dit amendement komt er feitelijk op neer dat het tekort als gevolg van de fusie voor rekening van ENERGIIQ (nieuw) komt. Zie in dat verband ook onze reactie bij amendement I.

- III. *“Als wens te uiten op het voornemen van Gedeputeerde Staten om ter gelegenheid van de juridische fusie tussen Houdstermaatschappij Zuid-Holland B.V. en ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V. een bedrag groot € 655.000,00 als agio ter beschikking te stellen aan ENERGIIQ Energie-innovatiefonds Zuid-Holland B.V., deze agio pas te storten, nadat er door het fonds beroep op wordt gedaan”.*

Wij ontraden dit amendement omdat dit sinds 2017 al de praktijk is (en blijft): de aandelen worden volgestort na een onderbouwd verzoek tot volstorten. Het amendement III is met andere woorden overbodig.

Tegen ons voorstel is ook de volgende motie ingediend:

“Het gereserveerde bedrag van € 655.000,00 voor ENERGIQ aan te wenden voor onderzoek SMR’s”.

Wij ontraden deze motie omdat de voorgestelde agiostorting feitelijk slechts een balansmutatie betreft: aan dezelfde kant van de balans vermindert de omvang van de liquide middelen met € 655.000,00 en neemt tegelijkertijd de waarde van de aandelen ENERGIQ (nieuw) toe met € 655.000,00. Per saldo verandert daardoor niets aan de financiële positie van de provincie.

Indien de provincie afziet van de voorgestelde agiostorting, levert dat geen financiële ruimte op om bijvoorbeeld onderzoek naar SMR’s te financieren en te dekken. Het onderzoek naar SMR’s wordt gedekt uit de beschikbare middelen in ambitie 3.

Wij vertrouwen u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
secretaris,

plv. voorzitter,

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

M.E. van Leeuwen

Bijlagen

Presentatie technische sessie - 13 november 2023